

یکشنبه 9 اردیبهشت 1397-12 شعبان 1439-29 آوریل 2018

ورود سپاهیان روس به تبریز پس از قیام مردم در جریان مشروطه (1288 ش)

و بعد سپاهیان روس به تبریز پس از قیام مردم در حبان مشروطه (1288 ش)، پس از واقعه به توپ بستن مجلس شورای ملی با حمایت و هدایت روس¹ها و کشته و متواری شدن نمایندگان مجلس و جمعی از خطبا و روزنامه نگاران، محمدعلی شاه با این خیال خام که پایه²های دولت استبدادی او تثبیت شده، با تلگراف به شهرهای مختلف و اعلام خبر پیروزی، همگان را به پیروی از حکومت دعوت کرد. لیکن با وجود فضای رعب و ترس فراگیر در کشور، شهر تبریز مردانه ایستاد. مردم تبریز که به خوبی با خوی متکبرانه محمدعلی شاه در دوران ولیعهدی و اقامت وی در تبریز آشنا بودند، به مقابله برخاسته و میان نیروهای مستبد دولتی و آزادی خواهان، درگیری پدید آمد و آزادی³خواهان شهر را به تصرف خود درآوردند و عین⁴الدوله، حاکم شهر را به عقب راندند. در این حال نیروهای دولتی، تبریز را به محاصره درآوردند و مانع رسیدن آذوقه به شهر شدند. قحطی شدیدی شهر را فرا گرفت به طوری که مردم شهر برای نجات از مرگ، از برگ درختان و علف⁵های بیابان استفاده می⁶کردند و بسیاری نیز بر اثر شدت گرسنگی جان دادند. با همه اینها، مقاومت مردم و مجاهدان آذربایجان به رهبری ستارخان و باقرخان، ماه⁷ها ادامه یافت تا اینکه قرار بر این شد تا نمایندگان دولت⁸های روسیه و انگلستان، به ظاهر برای حفظ جان اتباع خود در تبریز وارد این شهر شوند. از این رو سپاهیان روس در نهم اردیبهشت 1288 ش وارد این شهر شده و تا هنگام انقلاب کبیر روسیه تا هشت سال بعد در تبریز باقی ماندند. البته نباید از ذهن دور داشت که صدور فرمان مشروطیت با کوشش و از خودگذشتگی مردم و علمای تهران صورت گرفت، ولی تثبیت آن مرهون فداکاری و قیام دلیرانه مردم تبریز و برجسته⁹ترین رهبران آن، ستارخان و باقرخان بود.

افتتاح آرامگاه نه‌بنیاد¹⁰ "ابوعلی سینا" در همدان با حضور، خا، شناسان (1337 ش)، مقبره جدید شیخ الرئیس ابوعلی سینا، مقارن جشن هزاره تولد آن دانشمند شهیر مسلمان ساخته شد و با حضور اندیشمندان، دانش دوستان و مستشرقین، در همدان و در زمینی به مساحت بیش از 3000 متر افتتاح گردید. دوازده ستونی که بر فراز آرامگاه ابن سینا نصب شده است، به نشانه احاطه آن علامه دهر به دوازده رشته علمی از قبیل: طب، نجوم، ریاضیات، فلسفه، منطق، ادبیات، متافیزیک، عرفان و... و ده ستون جلوی مزار به مثابه گذشت ده قرن از زمان حیات آن دانشمند فرزانه و مسلمان، به کار رفته است. همچنین در کنار قبر وی، موزه¹¹های مربوط به آن شخصیت فرزانه علمی واقع شده است که همه روزه مورد بازدید علاقمندان و دوستداران علم و دانش قرار می¹²گیرد.

روز شنبه، اها و آغاز به کار شه، اهای اسلام، شهر ه، وستا (1378 ش)، یکی از پایه¹³های اصلی تحقق انقلاب اسلامی، حضور و مشارکت گسترده مردم بوده و بدون داشتن این پشتوانه عظیم، مسلماً پیروزی محقق نمی¹⁴شد. در همین راستا در نهم اردیبهشت سال 1358 ش، رهبر کبیر انقلاب اسلامی، امام خمینی(ره)، طی فرمانی به شورای انقلاب، توصیه کردند که آیین¹⁵نامه تدوین شوراها را تنظیم کند تا اصل حضور و مشارکت مردم تامین شود. با پایان جنگ و به وجود آمدن ثبات و آرامش جهت تحقق آرمان¹⁶های والای حضرت امام و پیاده شدن این اصل قانون اساسی و مشارکت مردم در سرنوشت خود، انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا در تمام نقاط کشور باحضور گسترده مردم و با شرکت بیش از 24 میلیون نفر در هفتم اسفندماه سال 1377 برگزار شد. این شوراها در سالروز صدور فرمان امام خمینی(ره) به شورای انقلاب، همزمان با بیستمین بهار انقلاب اسلامی، در نهم اردیبهشت سال 1378، با پیام مقام معظم رهبری، آغاز به کار نمودند.

حجة الاسلام سید محمد کاظم یزدی از فقهای متبحر و از مراجع تقلید بزرگ و سرآمد فقهای عصر و صاحب کتاب معتبر «عروة الوثقی» در نجف اشرف دار فانی را وداع گفت. (1298 ش)، حجة الاسلام سید محمد کاظم یزدی از فقهای متبحر و از مراجع تقلید بزرگ و سرآمد فقهای عصر و صاحب کتاب معتبر «عروة الوثقی» در نجف اشرف دار فانی را وداع گفت. در نجف و کربلا و تمام شهرهای ایران سه روز

تعطیل عمومی شد و مردم به عزاداری پرداختند
آغاز قیام مردمی سربداران خراسان علیه نه‌های خنخواه مغول (738 ق)، پس از یکصد و بیست سال استیلای قوم تاتار و مغول بر ایران و بسیاری از مناطق آسیا، قیامی مردمی در باشتین و سبزوار خراسان علیه ظلم و تعدی حاکمان مغول و عاملان مزدور آنان به وقوع پیوست. این نهضت که به قیام "سربداران" شهرت یافته است، از لحاظ وسعت، بزرگ¹⁷ترین، از نظر تاریخی مهم¹⁸ترین جنبش آزادی¹⁹بخش خاورمیانه در قرن هشتم هجری بود. تلاش پیگیر رهبران آزاده و متدین این قیام، منجر به تشکیل حکومت مستقل ملی و شیعه مذهب ایرانی در خراسان شد. مهم²⁰ترین ویژگی²¹های این حکومت عبارت بود از: تنفر و انزجار از عنصر مغولی و تثبیت ایدئولوژی تشیع امامی. نخستین حاکم سلسله²²ی سربداران، "عبدالرزاق باشتینی" بود که به مدت دو سال و چهار ماه حکومت کرد. پس از وی، "برادرش وجیه الدین امیر مسعود" به حکومت رسید. امیر مسعود با این که در مردم داری و مبارزه با حاکمان مغول و تثبیت حکومت سربداران، دارای موفقیت²³های بالایی بود، لیکن به خاطر اختلاف با

شکست آلمان نازی از متفقین در آخرین روزهای جنگ جهانی دوم (1945م) نیمه دوم جنگ جهانی دوم توأم با شکست و عقب نشینی برای ارتش آلمان بود. در سال 1944م قسمت اعظم منطقه بالکان از وجود آلمان و ها پاک گردید و سپس لهستان و اتریش نیز از اشغال نازی و ها خارج شد. آلمان و ها از طرف غرب نیز مجبور به عقب نشینی از فرانسه، بلژیک و هلند شدند تا اینکه در جریان حمله متفقین در فوریه 1945م، خطوط دفاعی آلمان شکافته شد. در ماه مارس همان سال متفقین از رود راین گذشته و در بیست و چهارم آوریل نیز روس و ها از شرق وارد برلین پایتخت آلمان شدند. هم و ها چنین در پی پیروزی متفقین در ایتالیا، حدود یک میلیون سرباز آلمانی مستقر در این کشور، خود را تسلیم متفقین کردند. این شکست بزرگ در حالی که برلین زیر آتش نیروهای شوروی قرار داشت، هیتلر را از پیروزی در جنگ، کاملاً ناامید کرد و در نهایت، آلمان نازی را به پذیرش شکست مجبور ساخت.

شیخ حسن جوری (رهبر روحانی نهضت سربداران) و توطئه در قتل او، پایگاه مردمی و خویش را از دست داد و حکومتش به تدریج رو به ضعف نهاد. به همین جهت سپاهش در نبرد با امرای مازندران متحمل شکست گردید و خود وی کشته شد. پس از مرگ امیر مسعود، 10 تن دیگر از این سلسله به حکومت رسیدند که معروف و ترین آن و ها عبارتند از: شمس الدین علی، خواجه یحیی کرابی و خواجه علی مؤید. فقیه نامور شیعه شهید اول، معاصر با خواجه علی مؤید بود که در پی دعوت خواجه از وی، کتاب شریف "اللمعة الدمشقیة" را در فقه امامی تدوین و به همراه نماینده و ای به سوی خواجه علی مؤید در سبزوار فرستاد. سرانجام در پی هجوم "امیر ولی" به سبزوار و محاصره و ای چهار ماهه و ای این شهر در سال 783 قمری، خواجه علی مؤید، دست نیاز به سوی "تیمور لنگ گورکانی" دراز کرد، و از او یاری خواست. با تسلیم شدن خواجه علی مؤید به تیمور لنگ، پرونده و ای حکومت سربداران نیز برای همیشه بسته شد و منطقه و ای خراسان پس از 46 سال رهایی از یوغ استعمار مغولان، مجدداً مقهور و مغلوب آنان گردید.